

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över promemorian Utökade kontroll- och stödmöjligheter avseende skyddstillsynsdömda

Ref nr Ju2020/00923/L5

Tingsrätten har granskat promemorian utifrån de intressen tingsrätten har att bevaka. Östersunds tingsrätt är i grunden positiv till att det finns en helhetssyn avseende kontroll- och stödmöjligheter för villkorligt frigivna och skyddstillsynsdömda. Detta för att skapa ett tydligt, sammanhängande och logiskt regelverk. Promemorian reser dock ett antal betänkligheter som gör att tingsrätten varken kan tillstyrka eller avstyrka promemorians förslag.

De föreslagna ändringarna innebär relativt omfattande förändringar i fråga om verkställighet av en skyddstillsyn. Samtidigt har beredningstiden för ärendet varit kort och promemorian innehåller dessutom begränsade konsekvensanalyser. Det saknas t.ex. redogörelser för vilka överväganden som gjorts i fråga om både rättssäkerhetsaspekter och den dömdes rättigheter.

I promemorian anges att utgångspunkten för förslagen är att Kriminalvårdens kontroll- och stödmöjligheter för skyddstillsynsdömda ska motsvara de som gäller för villkorligt frigivna. Det saknas emellertid någon närmare analys av frågan om reglerna verkligen bör vara desamma i alla avseenden, eftersom det rör sig om två olika påföljder. Villkorligt frigivna har dömts till en frihetsberövande påföljd medan skyddstillsynsdömda i normalfallet inte har det. Det kan därför vara motiverat med vissa skillnader framförallt avseende kontrollmöjligheterna och särskilt när det kommer till kontrollåtgärder som har frihetsberövande inslag (t.ex. föreskrifter om vistelseort och elektronisk övervakning). Frågan behöver alltså utredas mer.

Det angivna syftet med att låta Kriminalvården fatta beslut om kontroll- och stödåtgärder är att öka snabbheten och flexibiliteten. Det framgår dock inte av promemorian om några alternativa lösningar har övervägts,

t.ex. att i stället förkorta handläggningstiden hos Övervakningsnämnden genom lagstadgade tidsfrister eller att se till att domstolarna i större utsträckning utnyttjar möjligheten att meddela föreskrifter redan i samband med dom. Det framgår heller inte hur beslutsprocessen ska se ut hos Kriminalvården eller hur det ska säkerställas att beslutsfattarna har rätt kompetens m.m. Hur detta kommer att påverka kriminalvårds-handläggarens roll framstår också som oklart. Kriminalvårds-handläggarens roll idag är mer renodlad än vad den synes bli efter att de nya reglerna träder i kraft. Enligt tingsrättens mening innebär förslaget också att delar av det faktiska innehållet i skyddstillsynen lämnas över till Kriminalvården att bestämma. Det är t.ex. stor skillnad mellan en övervakningstid på ett år och tre år samt mellan en skyddstillsyn utan föreskrift och en med föreskrift om vistelseort förenad med elektronisk övervakning. Viktiga delar av bedömningen av hur ingripande påföljden ska vara överlämnas därmed till en förvaltningsmyndighet. Lämpligheten av detta ifrågasätts.

I övrigt är det också en brist i promemorian att det inte framgår vad de egentliga skillnaderna är mellan elektronisk övervakning och elektronisk intensivövervakning samt hur ingripande en elektronisk övervakning kan vara innan den är att jämföra med intensivövervakning. Det bör enligt tingsrätten ställas mycket höga krav på tydlighet och förutsebarhet då det gäller åtgärder som liknar frihetsberövanden.

Sammanfattningsvis menar tingsrätten alltså att utredningen i dagsläget inte är tillräcklig för att förslagen ska kunna tillstyrkas.

I detta yttrande har lagmannen Caroline Hindmarsh, chefsrådmannen Marit Åkerblom samt rådmannen och ordförande i Övervakningsnämnden i Östersund Lars Nyberg deltagit. Tingsfiskalen Emelie Jonsson har varit föredragande.

Som ovan

Caroline Hindmarsh